

Kosten Wmo-abonnementstarief 2019 € 229 miljoen

De invoering van het Wmo-abonnementstarief per 2019 leidde tot ongeveer € 105 miljoen gemiste eigen bijdragen en € 124 miljoen extra uitgaven, samen ongeveer € 229 miljoen.

Dat concludeert minister H.W. de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uit de monitor van het Wmo-abonnementstarief. Deze uitkomst ligt tussen de eerste raming van de kosten, bij het regeerakkoord, en de tweede raming in. Daarom leidt deze uitkomst niet tot extra geld voor de gemeenten of tot andere maatregelen van het Rijk.

Regeerakkoord

In het regeerakkoord verwachtte het Centraal Planbureau € 290 miljoen kostenstijging door het Wmo-abonnementstarief:

Wmo-abonnementstarief Raming regeerakkoord	2019 € miljoen	2020 € miljoen	2021 € miljoen
Minder eigen bijdragen	170	170	180
Extra uitgaven	120	120	120
Totale kosten	290	300	300

Van deze € 290 miljoen kregen de gemeenten de helft gecompenseerd: € 143 miljoen van 2019 tot en met 2022, en € 145 miljoen vanaf 2023. Ze moesten de andere helft van de kosten zelf bijdragen.

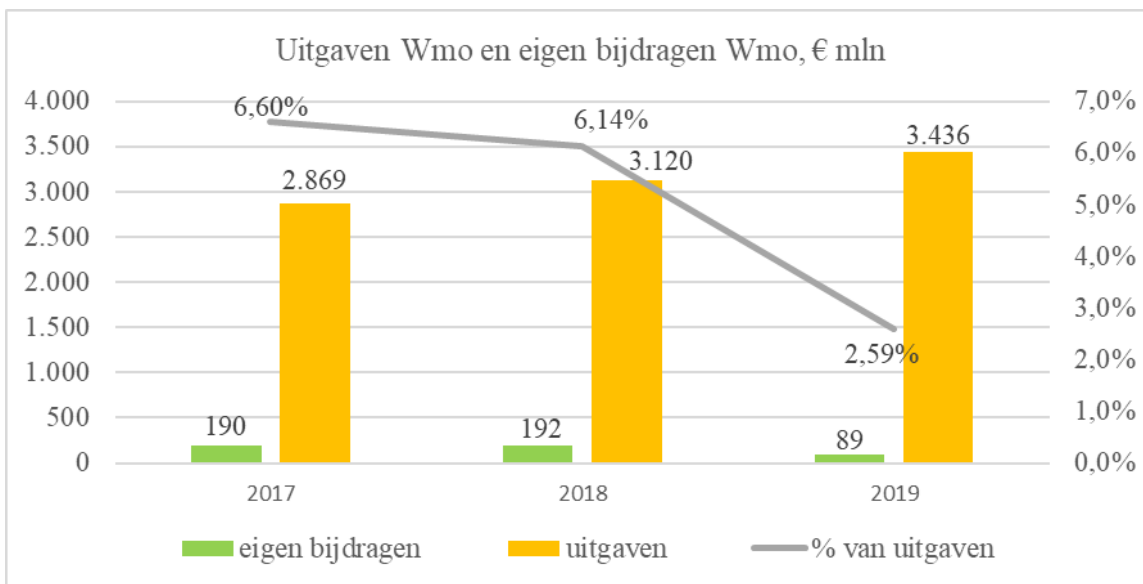
In juni 2018 maakte het CPB echter een nieuwe raming, die aanmerkelijk lager uitviel:

Wmo-abonnementstarief Raming juni 2018	2019 € miljoen	2020 € miljoen	2021 € miljoen
Minder eigen bijdragen	100	110	120
Extra uitgaven	70	80	80
Totale kosten	170	190	190

De gemeentelijke compensatie bleef structureel € 145 miljoen.

Overigens is er al sinds 2018 verschil van mening tussen het Rijk en de VNG over wat er exact is afgesproken over het Wmo-abonnementstarief. Naar de mening van het Rijk zijn de gemeenten, met het Interbestuurlijk Programma in 2018, óók ermee akkoord gegaan dat ze maar de helft van de kosten van het abonnementstarief gecompenseerd zouden krijgen. Naar de mening van de gemeenten zijn ze daar niet mee akkoord gegaan. Deze onduidelijkheid uit 2018 verklaart waarom de minister nu geen extra compensatie nodig vindt, en de gemeenten juist wel.

Uitgaven en inkomsten

€ 105 miljoen minder inkomsten

De eigen bijdragen waren in 2019 dus € 102,5 miljoen lager dan in 2018, grotendeels door het abonnementstarief. Als meegeteld wordt dat zonder abonnementstarief de eigen inkomsten vanwege inflatie zouden zijn gestegen (1,1%), dan is het verschil zelfs € 104,6 miljoen.

€ 316 miljoen extra uitgaven

De Wmo-uitgaven waren in 2019 € 315,9 miljoen (10,1%) hoger dan in 2018. In 2018 waren ze al € 250,3 miljoen (8,7%) hoger dan in 2017:

Uitgaven Wmo	2018 t.o.v. 2017 € miljoen	2019 t.o.v. 2018 € miljoen	Extra toename € miljoen
Hulp bij het huishouden	+52	+142	+90
Hulpmiddelen en diensten	+48	+82	+34
Ondersteuning thuis	+137	+87	-50
Totaal	+250	+316	+66

De *extra* toename in 2019 van € 90 miljoen + € 34 miljoen = € 124 miljoen kan grotendeels worden toegeschreven aan het Wmo-abonnementstarief.

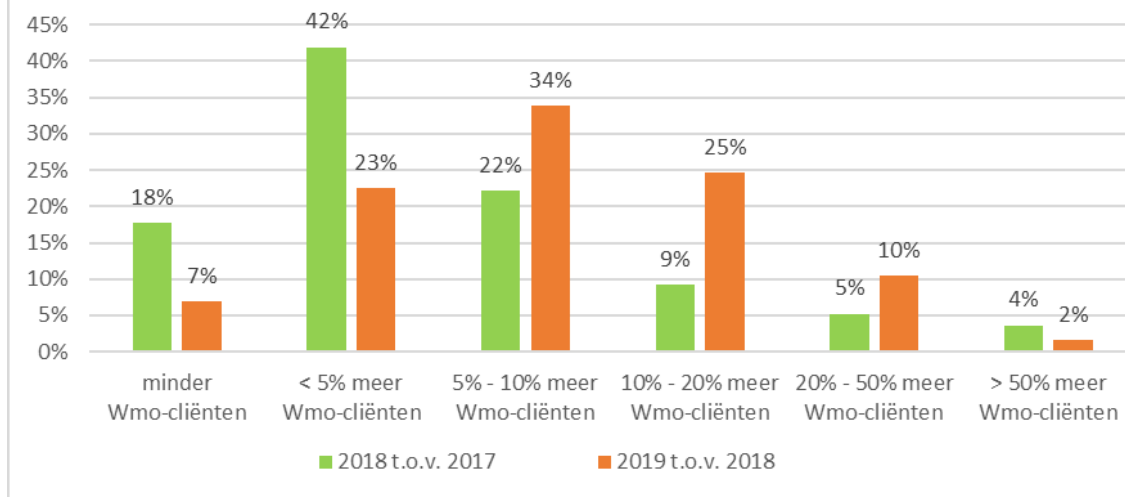
In 2019 kwamen er veel meer Wmo-cliënten bij dan in 2018:

Unieke Wmo-cliënten	2017	Δ %	2018	Δ %	2019
Hulp bij het huishouden	398.090	-1,8%	390.950	+12,7%	440.470
Hulpmiddelen en diensten	694.715	+4,3%	724.805	+4,2%	755.490
Ondersteuning thuis	282.000	+10,5%	311.855	+1,7%	316.910
Totaal	1.025.840	+4,1%	1.068.125	+6,0%	1.132.490

Toelichting: het totaal is lager dan de som van de drie onderdelen omdat *unieke* cliënten zijn geteld.

In vrijwel alle gemeenten waren er in 2019 (aanzienlijk) meer Wmo-cliënten dan in 2018:

% gemeenten met ontwikkeling aantal Wmo-cliënten

Grote stijging bij hogere inkomens

Hoe hoger het inkomen, des te groter is de stijging van het aantal Wmo-cliënten. Er was ruim 20% toename van cliënten met een huishoudinkomen van € 100.000,-- of meer, ruim 10% toename van cliënten met een huishoudinkomen van € 30.000,-- tot € 100.000,--, en maar enkele procenten toename van cliënten met een huishoudinkomen tot € 30.000,--.

Voorals bij huishoudelijke hulp stijgt het gebruik door huishoudens met een hoger inkomen procentueel enorm, maar het gaat nog altijd over relatief weinig huishoudens:

Huishoudinkomens-klasse	2017	2018	2019	2017-2018	2018-2019	
Hulp bij het huishouden	Minder dan 10.000 euro	5.840	4.785	5.070	-18,1%	6,0%
	10 000 tot 20 000 euro	215.515	198.000	198.595	-8,1%	0,3%
	20.000 tot 30.000 euro	114.310	121.250	139.080	6,1%	14,7%
	30.000 tot 40.000 euro	33.320	36.045	49.180	8,2%	36,4%
	40.000 tot 50.000 euro	12.825	14.245	21.485	11,1%	50,8%
	50.000 tot 100.000 euro	13.340	13.785	22.820	3,3%	65,5%
	100.000 of meer	1.850	1.660	2.985	-10,3%	79,8%
Totaal	398.095	390.940	440.470	-1,8%	12,7%	
Hulpmiddelen en diensten	Minder dan 10.000 euro	12.325	11.055	11.330	-10,3%	2,5%
	10 000 tot 20 000 euro	269.350	265.410	268.405	-1,5%	1,1%
	20.000 tot 30.000 euro	191.545	205.820	214.355	7,5%	4,1%
	30.000 tot 40.000 euro	87.550	94.800	101.310	8,3%	6,9%
	40.000 tot 50.000 euro	47.430	51.440	55.260	8,5%	7,4%
	50.000 tot 100.000 euro	70.185	77.540	83.875	10,5%	8,2%
	100.000 of meer	12.155	14.210	16.610	16,9%	16,9%
Totaal	694.710	724.805	755.495	4,3%	4,2%	
Ondersteuning thuis	Minder dan 10.000 euro	13.120	14.525	14.580	10,7%	0,4%
	10 000 tot 20 000 euro	117.995	126.775	124.745	7,4%	-1,6%
	20.000 tot 30.000 euro	59.900	67.295	66.495	12,3%	-1,2%
	30.000 tot 40.000 euro	31.110	34.170	36.150	9,8%	5,8%
	40.000 tot 50.000 euro	18.515	20.630	22.190	11,4%	7,6%
	50.000 tot 100.000 euro	30.305	34.550	38.300	14,0%	10,9%
	100.000 of meer	5.365	6.625	7.910	23,5%	19,4%
Totaal	282.000	311.580	316.910	10,5%	1,7%	

Bron: Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 23 oktober 2020 over het *abonnementstarief monitor en implementatie abonnementstarief*, kenmerk 1760762-212596-DMO; Significant, *Monitor abonnementstarief Wmo, tweede rapportage - 2020*, 30 september 2020,

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2020/09/30/monitor-abonnementstarief-wmo-tweede-rapportage-2020/monitor-abonnementstarief-wmo-tweede-rapportage-2020.pdf>; 7 Tweede Kamer, vergaderjaar 2017 - 2018, 34.104, nr. 224;

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Maartcirculaire 2018*; Centraal Planbureau, *Herberekening budgettaire effecten abonnementstarief in de Wmo*, 1 juni 2018,

<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-1juni2018-Herberekening-budgettaire-effecten-abonnementstarief-in-de-wmo.pdf>; VNG, *Abonnementstarief Wmo: besluitvorming en overleg toegelicht*, 14 juni 2018,

<https://vng.nl/nieuws/abonnementstarief-wmo-besluitvorming-en-overleg-toegelicht>;
Abonnementstarief onvoldoende gecompenseerd: grens bereikt, 23 oktober 2020,
<https://vng.nl/nieuws/abonnementstarief-onvoldoende-gecompenseerd-grens-bereikt>.

<https://www.frontinfo.nl//article/fcbd9bed-b8b3-479b-88ee-6eeb23a80778>